

Tinkara Božič - KAKŠNA JE BILA STARA ŠOLA?

Babičina babica je obiskovala tako imenovano zunanjo šolo za deklice pri uršulinkah. Dopoldne je hodila v šolo, popoldne pa so dekleta delala naloge pri gospodični, rekli so ji »frajla«, v današnji Kociletovi hiši na Mestnem trgu.

Če deklica naloge ni lepo napisala, je morala stati v kotu, na glavo pa ji je gospodična pripela odprt zvezek. Drugi otroci so v kotu stoječega zasmehovali.

Gospodična je delala razlike med otroki iz gosposkih in kmečkih družin. Kadar je bilo prehudo, sta s sestro povedali doma in oče je gospodični peljal voz lesnih ostankov od parketa. Bil je namreč obrtnik, izdelovalec parketa. Potem je bila gospodična nekaj časa bolj prijazna.

Pri uršulinkah so imeli veliko lepopisa in ročnih del.

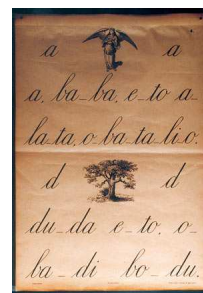
Ko je hodila v šolo babica, je bilo po vojni. Primanjkovalo je papirja. V Blaževi ulici je živela gospa Kokalj, rekli so ji »buhprinterica«, in je znala vezati knjige in zvezke. Ona je iz starih knjigovodskih knjig izdelovala zvezke.

Pisali so s peresom, pero pa pomakali v črnilo. Velikokrat so se naredile packe. Takrat so jih dobili po prstih s šibo. Imeli so lesene peresnice, poleg peresnika so imeli samo še svinčnik in radirko.

V razredu je bila črna tabla, veliko računalo in klopi z odprtini za črnilnike.

Torbe so bile manjše od današnjih, šolarji niso imeli vsako leto novih ampak so jih podedovali od starejših bratov in sester. Če so se raztrgale, so jih doma pokrpal ali pa nesli k čevljarju. Novo so kupili šele, ko je tudi on obupal nad njimi, je bilo treba narediti ali kupiti novo. Babica je sanjala o taki lepi, novi, rumeni torbi iz pravega usnja. Zato sta s teto hodili nabirat borovnice daleč za Lubnik po stari vojaški cesti. Torba, ki jo je lahko kupila za denar od nabranih borovnic, je bila daleč od tiste »lepotice« v sanjah.

V nižjih razredih so v šolo poleg pisalnega pribora nosili le računico in berilo, karirast zvezek za računstvo in črtast zvezek za slovenščino in domoznanstvo.

BERILO

RAČUNICA

Torbe res niso bile pisane, lepe in nove, zato pa so bile veliko bolj lahke.

Malico so sprva nosili od doma, kakšno jabolko in kos kruha z maslom ali salamo. Babica se spominja, da so s sošolci radi zamenjavali malice, saj je bila

sosestova zmeraj bolj okusna. Najraje je zamenjevala svoj sendvič s šunkarico ali ljubljansko salamo s prijateljico, ki je imela sendvič z domačo salamo, saj so pri njih doma redili prašiča. Kasneje so malice pripravljali v šoli, večni kos kruha z marmelado, medom in margarino ali kosom rumenega topljenega sira iz Amerike, ki ga je pošiljala Unrra. Zraven so dobili skodelico čaja ali kakava. Če se je kdo zmrdoval nad malico, so mu jo drugi rade volje pojedli.

Učiteljice so bile stroge, razredi pa veliki. Na sliki iz 4. razreda je več kot 40 učencev.

Nekoč je učiteljico nadomeščal ravnatelj. Spraševal je tako dolge račune, da je na koncu učenec pozabil, kako se je račun začel. Potem je zasmehoval učenko, ki je imela trajno skodrane lase, ker je bila pri birmi. Bil je velik in je imel močan glas, zato so se ga učenci bali.

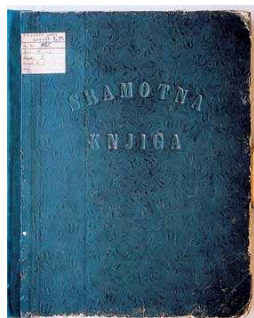

Pripoved je natančno in skrbno zapisala novembra 2006, učenka 4. c, Tinkara Božič

Vse slike so iz Šolskega muzeja v Ljubljani.

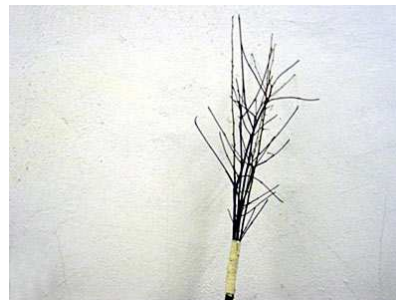
PRIPOMOČKI ZA KAZNOVANJE

SRAMOTNA
KNJIGA

OSEL

ŠIBE